

УДК 159.9

Василькова А.О.¹

Гайворонська Т.О.²

¹ студ. гр. СН-110сп НУ «Запорізька політехніка»,

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИЙ КОНФЛІКТ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Проблема внутрішньоособистісних конфліктів була і завжди буде залишатись актуальною, тому що ми живемо у світі, який постійно змінюється та розвивається, і це змушує багатьох пристосовуватись до нового та незрозумілого. Нові закони та вимоги соціуму спонукають людей до глибшого самопізнання, усвідомлення себе та своїх можливостей, пристосування до нових умов, соціалізації та активної самореалізації в сучасному світі, постійного пошуку свого місця в ньому, що не може не викликати стресу, тривоги та тяжких переживань з цього приводу.

Сучасний світ пропонує нові ідеали та стандарти, яким не кожен може та готовий відповідати, що викликає часті конфлікти між «тим, що є, і тим, що хотілося б мати», «тим, що від мене вимагає світ, і тим, чого хочу я сам (сама)», «тим, ким є людина, і тим, ким хотіла б бути». Особливо гостро це відчувають підлітки, які мають гнучку та чутливу психіку і схильні піддаватися віянням «моди».

Отже, внутрішньоособистісний конфлікт – це конфлікт всередині психологічного світу особистості, який представляє собою зіткнення її протилежно спрямованих мотивів (потреб, інтересів, цінностей, цілей, ідеалів).

Внутрішньоособистісний конфлікт один із найскладніших, який відбувається безпосередньо у внутрішньому світі людини. Для психічно здорової людини внутрішньоконфліктна ситуація, яка не виходить за рамки норми, вважається природною. Ситуація внутрішньої напруги і протиріччя не тільки природна, але й необхідна для розвитку і самовдосконалення особистості. Будь-який розвиток особистості не може здійснюватися без внутрішніх протиріччя, а там, де є протиріччя, там є конфлікт. Якщо такий конфлікт в рамках норми, то він є дійсно необхідним, тому що незадоволення собою, критичне відношення до власного «Я», як важливий внутрішній двигун, змушує людину йти по шляху самовдосконалення, тим самим наповнюючи змістом не тільки своє власне життя, але й вдосконалюючи світ в цілому.

Внутрішньоособистісним конфліктам властиві деякі особливості, які варто враховувати при його виявленні. До таких особливостей належать:

- невідповідність структурі конфлікту;
- специфічність форм протікання і прояву;

– латентність [1].

Навчання та виховання юнацтва також одна із сторін суспільного життя, в якій так само відбуваються різноманітні конфлікти, причиною яких частіше є внутрішні психічні суперечності юнаків і дівчат. Інститут сім'ї занепадає, частішають випадки розлучень на ранніх етапах шлюбного життя. Така ситуація свідчить про невміння молодих людей вирішувати як внутрішньоособистісні, так і міжособистісні конфлікти. І це невміння закріплюється у підростаючого покоління, юнацтва, програмуючи його на невдачі в житті.

Головною проблемою для сучасного юнацтва є відсутність у суспільства та близького оточення юнаків та дівчат інтересу до їх особистості, небажання і невміння пізнавати їх внутрішній світ. Така ситуація неприпустима і небезпечна. Адже, саме в період юності життєво необхідним є індивідуальний підхід, який полягає у вивченні психологічних властивостей особистості з метою надання їй допомоги у вирішенні внутрішніх, а потім міжособистісних, міжгрупових конфліктів.

Внутрішні конфлікти, що розв'язані конструктивно, позитивно впливають на особистість юнака, забезпечують його подальший розвиток та особистісне становлення, вселяють віру в себе і в людей. Деструктивно розв'язані конфлікти несуть в собі протилежне. Їх негативний вплив полягає в «зламі» особистості, почутті нею своєї нікчемності, свого безсилля щонебудь зробити. Переживання деструктивного внутрішньоособистісного конфлікту може спричинити неадекватні форми поведінки юнаків – адиктивну, суїцидальну, захисну.

Адиктивна чи суїцидальна поведінка рідше зустрічаються як деструктивні форми переживання внутрішнього конфлікту, ніж використання психологічного захисту як способу подолання такого конфлікту. Частково або повністю неусвідомлюваний внутрішньоособистісний конфлікт не позбавляє психологічного дискомфорту носія, а, навпаки, ускладнює ситуацію. Це призводить до того, що людина вдається до психологічного захисту [2, с. 4–6]

На даний момент через карантин, війну та соціальну ізоляцію юнаки та дівчата змушені задовольняти свої потреби в онлайн просторі, який має завищені стандарти та є надто «токсичним». Дивлячись на успішних моделей та бізнесменів, які демонструють розкішне життя та легкість, з якою вони отримують гроші та визнання, молоді люди почувають себе пригніченими, недостатньо розвиненими та успішними, забуваючи про те, що багатих та успішних людей в світі небагато. Юнаки та дівчата часто просто не розуміють, що це реклама, на якій ті ж знаменитості заробляють, пропонуючи свої продукти, курси та тренінги, які є дуже суб'єктивними, часто не науковими, а для тих, хто вирішив навчатися на цих курсах, вони

стають марною витратою коштів і часу. Але їм вірять, намагаються досягти неможливого, потім розчаровуються, звинувачуючи не їх, а себе, що викликає проблеми з самооцінкою та ще більше погіршує стан внутрішньоособистісних конфліктів.

Динаміка подолання внутрішньоособистісного конфлікту включає міркування, аналіз переживань, корекції самооцінки, відносин, домагань. Тому важливо запровадити спеціальні тренінги для батьків, учнів і вчителів для кращого та швидшого моніторингу стану юнацтва, щоб у разі виникнення чи погіршення внутрішнього конфлікту їм могли вчасно допомогти чи направити до спеціаліста.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ложкін Г.В., Повякель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
2. Чала О.А. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник деструктивних форм поведінки юнаків. *Актуальні проблеми психології: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія: зб. наук. пр.* Київ: Ін-т психології ім. Г. Костюка АПН України, 2008, 10.8: 621–627.